

**ОЦІНКА НАЯВНОСТІ
ПРОГНОЗНОГО ВПЛИВУ У
ПРОЕКТАХ НОРМАТИВНИХ
АКТІВ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ**

Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України,

вул. Лютеранська, 28а, офіс 1

01024, Київ, Україна

тел. +38 044 290 47 37

info@feao.org.ua

www.feao.org.ua

www.facebook.com/feao.vru/

У публікації проаналізовано наявність у супровідних документах проектів нормативних актів, розроблених центральними органами виконавчої влади, прогнозу впливу – обов'язкового додатку відповідно до Регламенту Кабінету Міністрів України. Дослідження базується на 10 засіданнях КМУ, які проводилися у січні-квітні 2019 року, та має на меті оцінити поточний стан імплементації змін до Регламенту КМУ.

Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України створено в межах проекту, що імплементується консорціумом партнерів, адмініструється Вестмінстерською фундацією за демократію (WFD) та фінансується програмою «Підтримка реформи управління державними фінансами» Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ) за дорученням Федерального Міністерства економічної співпраці та розвитку Німеччини (BMZ) та Міністерства Великої Британії з питань міжнародного розвитку (DfID).

Завдання Офісу полягає в посиленні ефективності та якості економічного та фінансового законодавства, яке розробляє й ухвалює Верховна Рада України, та підвищенні використання наявної в Україні фінансової інформації для здійснення ефективного нагляду за діяльністю уряду.

Передрук цього матеріалу авторизований. Дозвіл на використання або передрук тексту необхідно отримати напряму від власників прав.

Підготували: Євген Лісовол, к. е. н. Катерина Мельник.

За загальною редакцією В. М. Мазярчука.

Думки, висловлені в матеріалах авторів, необов'язково відображають точку зору ОФЕА, його працівників або представників наглядової ради.

Автори не є співробітниками, не консультують, не володіють акціями та не отримують фінансування від жодної компанії чи організації, яка мала б користь від цього матеріалу, а також жодним чином з ними не пов'язані.

© Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України, 2019

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

КМУ – Кабінет Міністрів України

МВС – Міністерство внутрішніх справ України

МЕРТ – Міністерство економічного розвитку і торгівлі України

МЗС – Міністерство закордонних справ України

Мінагрополітики – Міністерство аграрної політики та продовольства України

Мінветеранів – Міністерство у справах ветеранів України

Мінприроди – Міністерство екології та природних ресурсів України

Міненерговугілля – Міністерство енергетики та вугільної промисловості України

Мінінфраструктури – Міністерство інфраструктури України

Мінкультури – Міністерство культури України

Мінмолодьспорт – Міністерство молоді та спорту України

Міносвіти – Міністерство освіти і науки України

Мінрегіон – Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України

Мінсоцполітики – Міністерство соціальної політики України

Мінфін – Міністерство фінансів України

Мін'юст – Міністерство юстиції України

МІП – Міністерство інформаційної політики України

МОЗ – Міністерство охорони здоров'я України

МОУ – Міністерство оборони України

МТОТ – Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України

ЦОВВ – центральні органи виконавчої влади

ВСТУП

18 квітня 2018 року Уряд ухвалив Постанову №326¹ «Про внесення змін до Регламенту Кабінету Міністрів України». Згідно з нею відтепер органи влади зобов'язані до проектів актів Уряду подавати, окрім пояснювальної записки, ще й прогноз впливу реалізації акта на ключові інтереси заінтересованих сторін відповідно до розробленого додатку (далі – Прогноз впливу). Основними складовими документа про прогнозний вплив реалізації акта на ключові інтереси заінтересованих сторін є:

- перелік заінтересованих сторін та їхні ключові інтереси;
- очікуваний (позитивний чи негативний) вплив на ключовий інтерес із зазначенням передбачуваної динаміки змін основних показників (у числовому або якісному вимірі). При цьому розрізняються два види такого впливу – короткостроковий (до одного року) і середньостроковий (більше одного року);
- пояснення (чому саме реалізація акта призведе до очікуваного впливу)².

У довільному порядку експерти ОФЕА обрали 10 засідань КМУ у період з січня по квітень 2019 року та проаналізували всі проекти нормативно-правових актів на наявність Прогнозу впливу.

Мета дослідження – вивчити поточний стан запровадження КМУ обов'язкового подання прогнозного впливу до проектів нормативних актів.

Відповідно до поставленої мети основними завданнями дослідження визначено такі:

- проведення кількісної оцінки проектів нормативних актів КМУ на наявність прогнозного впливу на різні групи суспільних відносин та ключові інтереси зацікавлених сторін;
- аналіз дотримання вимог Постанови КМУ про необхідність визначення Прогнозу впливу розробленого проекту акта в розрізі основних розробників;
- оцінка очікуваного впливу (позитивний, негативний, нейтральний) на ключові інтереси всіх заінтересованих сторін.

¹ Затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2007 року №950.

² Постанова Кабінету Міністрів України від 18 квітня 2018 року №326-2018-п «Про внесення змін до Регламенту Кабінету Міністрів України». Отримано з: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326-2018-%D0%BF#n112>.

НАЯВНІСТЬ ПРОГНОЗНОГО ВПЛИВУ В ПРОЕКТАХ НОРМАТИВНИХ АКТІВ КМУ

Загалом проаналізовано 402 проекти актів, наданих ЦОВВ на розгляд КМУ в січні-квітні 2019 року. Зокрема, це проекти законів, постанов та розпоряджень КМУ. Виявлено, що прогнозний вплив у разі реалізації відповідного проекту акта містять 203 документи (50% від загальної кількості).

У табл. 1 представлено перелік ЦОВВ за кількістю документів, які містять прогнозний вплив на ключові інтереси заінтересованих сторін. Також у табл. 1 визначено частку документів із Прогнозом впливу від загальної кількості поданих на розгляд КМУ проектів актів.

Таблиця 1

Наявність прогнозного впливу в проектах нормативних актів, розроблених ЦОВВ*

Назва установи	Кількість документів	Кількість документів з Прогнозом впливу	Частка документів, %
Велика кількість документів та велика кількість Прогнозу впливу (лідери)			
Мінсоцполітики	42	37	88
Міносвіти	23	21	91
МОЗ	18	16	89
Велика кількість документів та мала кількість Прогнозу впливу (аутсайтери)			
МЕРТ	57	14	25
Мінфін	40	10	25
Невелика кількість документів та більше половини документів мають Прогноз впливу			
Мін'юст	17	10	59
Мінрегіон	15	9	60
Мінмолодьспорт	11	7	64
Мінприроди	8	6	75
Мінкультури	8	6	75
МЗС	10	6	60
Невелика кількість документів та менше половини документів мають Прогноз впливу			
МОУ	10	4	40
Мінагрополітики	7	3	43
МТОТ	7	3	43
Мінінфраструктури	10	3	30
Мінветеранів	2	2	100
Міненерговугілля	9	2	22
МІП	1	1	100
МВС	3	1	33
Інші	104	42	40
Усього	402	203	50
Усього без Мінсоцполітики та Міносвіти	337	145	43

Джерело: розраховано авторами на основі даних 10 засідань КМУ у січні-квітні 2019 року.

Зважаючи на дані табл. 1, можна стверджувати, що лідерами за кількістю документів із зазначенням Прогнозу впливу на інтереси ключових сторін, є такі ЦОВВ:

- Мінсоцполітики – 37 документів (88,1% від загальної кількості поданих проектів актів);
- Міносвіти – 21 документ (91,3%);

- МОЗ – 16 документів (88,9%).

Аутсайдерами в запровадженні обов'язкового положення Регламенту та наданні Прогнозу впливу до проектів актів Уряду є МЕРТ та Мінфін. Вони подають тільки кожен четвертий документ (25%) з Прогнозом впливу.

У табл. 2 представлено детальний розподіл документів, розроблених відповідними ЦОВВ, за видом Прогнозу впливу – позитивного, негативного або нейтрального.

Лідерами за кількістю зацікавлених сторін є Міносвіти – 70 од.; Мінсоцполітики – 69 од.; МОЗ – 39 од.; Мінрегіон – 22 од.; Мінприроди – 20 од.

Таблиця 2

Види Прогнозу впливу на ключові інтереси заінтересованих сторін у розрізі ЦОВВ

Назва установи	Кількість заінтересованих сторін, всього од.	Позитивний вплив, од.	Негативний вплив, од.	Нейтральний вплив, од.
Міносвіти	70	61	9	
Мінсоцполітики	69	64	5	
МОЗ	39	27	12	
МЕРТ	28	27	1	
Мінрегіон	22	20	2	
Мінприроди	20	18	1	1
Мінкультури	19	18	1	
Мінфін	18	16	2	
Мін'юст	15	15		
Мінмолодьспорт	11	10	1	
МЗС	9	9		
Мінагрополітики	8	8		
Мінінфраструктури	7	7		
МТОТ	5	5		
Міненерговугілля	4	4		
МОУ	4	4		
МВС	2	2		
Мінветеранів	2	2		
МІП	1	1		
Інші	85	80	4	1

Джерело: розраховано авторами на основі даних 10 засідань КМУ у січні-квітні 2019 року.

Найбільшу кількість заінтересованих сторін, на ключові інтереси яких очікується негативний вплив, мають документи таких ЦОВВ:

- МОЗ – негативний вплив очікується на 12 заінтересованих сторін;
- Міносвіти – 9 од.;
- Мінсоцполітики – 5 од.

При цьому нейтральний Прогноз впливу (по 1 зацікавленій стороні) визначено у проектах актів Мінприроди та інших ЦОВВ.

ВИСНОВКИ

У результаті аналізу документів, які розглядалися на засіданнях КМУ в січні-квітні 2019 року, встановлено, що тільки 50% з тих, щодо яких ухвалено рішення Уряду, мають Прогноз впливу.

Основними лідерами за кількістю документів із зазначенням Прогнозу впливу на інтереси ключових сторін стали Мінсоцполітики (37 актів), Міносвіти (21 акт) та МОЗ (16 актів).

Аутсайдерами з імплементації змін до Регламенту КМУ є міністерства економічного блоку – МЕРТ та Мінфін.

вул. Лютеранська, 28а, офіс 1
тел. +38 044 290 47 37
01024, Київ, Україна
info@feao.org.ua
www.feao.org.ua
www.facebook.com/feao.vru/

© Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України, 2019
Передрук цього матеріалу авторизований. Дозвіл на використання або передрук
тексту необхідно отримати напряму від власників прав.